

Наукова економічна організація «Перспектива»

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ КРАЇНИ ТА РЕГІОНІВ:
ФІНАНСОВІ ТА ІННОВАЦІЙНО-
ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ**

29 травня 2021 року

м. Дніпро

Потенціал економічного розвитку країни та регіонів: фінансові та інноваційно-інвестиційні аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 29 травня 2021 р.). – Дніпро: НО «Перспектива», 2021. – 120 с.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Потенціал економічного розвитку країни та регіонів: фінансові та інноваційно-інвестиційні аспекти». Розглядаються загальні питання економічної теорії, фінансів та страхування, банківської справи, міжнародної економіки, менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності.

Призначений для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

УДК 330.34:336+330.322(063)

П 64

**Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників.
У збірнику максимально точно відображається орфографія і пунктуація,
запропонована учасниками.**

© Автори статей, 2021

© Наукова економічна організація «Перспектива», 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

ВПЛИВ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ М. Х. БУНГЕ НА РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ НІКОЛАСВ В. С.	6
ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ ПОЛІЩУК О. Ю.	11

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

МЕХАНІЗМ РОБОТИ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ БРУХАЛЬ В. Р., ЧЕРНОВА О. В.	15
СВІТОВИЙ ДОВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ КОНДРАТЕНКО Н. Д., ГСНОВ М. М.	18
ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТАХ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЛУЧИК П. О.	22

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

ІНДИКАТОРИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ БЛОХІН П. В.	27
СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ СОЛОНЦЕВИХ ҐРУНТІВ УЛЬКО Є. М.	32

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

ІНВЕСТИЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ ВАСИЛЬЄВА Д. О.	37
ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ГОБИР І. Б., ГОБИР Л. М., БАЙОВ С. О.	40
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИБІР СПОЖИВАЧІВ СЕРЕД ТОВАРІВ СЕКТОРУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ КУДІНА А. В.	44
ВИБІР СТРАТЕГІЇ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ТОВАРУ ХЕТАГУРОВА Д. О.	48
ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ ЛОГІСТИЧНИХ КАНАЛІВ РОЗПОДІЛУ ШЕВЧУК А. Л.	52

**СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНУ
СТЕПАНЕЦЬ І. В.

57

**СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

РЕЗУЛЬТАТИВНЕ ТА ЕФЕКТИВНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
БУДЗЯК В. М., БУДЗЯК О. С.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМІНУ «РЕНТНИЙ ДОХІД»
В ОЦІНЦІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

МАКАРОВА В. В.

64

**СЕКЦІЯ 7. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА**

ОБЛІГАЦІЇ МІСЦЕВИХ ПОЗИК ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УМОВ ПРОЖИВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

ГВЕЛЕСІАНІ А.Г.

69

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ
ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

КАРЛАШ Ю. Д.

74

АВТОМАТИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПІВРОБІТНИКІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ

ОЛІЙНИК В. М., СИТНИК В. М.

78

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА РОЗВИТОК ЯКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ

ШЕВЧЕНКО Д.В.

81

СЕКЦІЯ 8. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ
ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

БУТКО М. С.

86

THE MODERN DIRECTION OF INVESTMENT
AND FINANCIAL MARKET

STHEMBISO CONGRESS KAMANGA

90

ПАНДЕМІЯ ЯК ДРАЙВЕР ДЛЯ ПРИСКОРЕНОЇ
DIGITAL-ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

КОКОВІХІНА О. О.

93

АНАЛІТИКА ВІДКРИТИХ БЮДЖЕТІВ
В УМОВАХ СВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

МАНДРА Н. Г., ЛАКІОНОВА О. Ю.

96

ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

МІЩЕНКО В. І.

100

МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

ПАСЬ Я. І.

103

ДИСТАНЦІЙНЕ БАНКІВСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ В УКРАЇНІ СТЕПАНІК А. О., РЯБОХА М. В.....	107
---	-----

**СЕКЦІЯ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
АНАЛІЗ ТА АУДИТ**

АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА КОНЮШЕНКО Т. Ю.	111
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ПАСТЕРНАК Я. П., БАРВІНОК А. О.....	116

ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

ПОЛІЩУК О. Ю.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Заробітна плата є одним з найважливіших понять в сучасній економічній науці. Адже вона є важливою складовою виробництва, її рівень пов'язаний як з потребами працівника, так і з процесом виробництва, його результатом, оскільки джерела коштів на відтворення робочої сили створюються у сфері виробництва і їхнє формування не виходить за межі конкретного підприємства.

У законодавстві України вживаються два терміни – «оплата праці» і «заробітна плата». Традиційно щодо оплати праці найманих працівників застосовується термін «заробітна плата». Термін «оплата праці» застосовувався для винагороди за працю колгоспників, оскільки в радянській економіці існували істотні відмінності і в порядку нарахування, і у формах оплати їхньої праці. Нині в законодавстві терміни «оплата праці» і «заробітна плата» застосовуються як синоніми [4; 8].

Відповідно до Закону України «Про оплату праці» (ст. 1), заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконаної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства [1].

Згідно з п. 1.3 ст. 1 Закону «Про податок з доходів фізичних осіб» № 889-IV заробітна плата — це дохід, нарахований (виплачений, наданий) внаслідок здійснення платником податку трудової діяльності на території України від працедавця, незалежно від того, є такий працедавець резидентом чи нерезидентом. Також для цілей застосування цього Закону під

терміном «заробітна плата» розуміють інші заохочувальні та компенсаційні виплати або інші виплати й винагороди, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом [2].

Як правова категорія заробітна плата є грошовою винагородою, яка виплачується власником працівнику за працю у встановленому сторонами трудового договору розмірі і в межах, визначених законодавством, соціально-партнерськими угодами, колективним і трудовим договорами [5, с. 9].

Як економічна категорія заробітна плата має декілька підходів до визначення своєї суті. Так, часто заробітну плату визначають як частку суспільного продукту (національного доходу), що розподіляється за працею між окремими працівниками. У словнику-довіднику з питань заробітної плати, виданому в середині 1980-х років, можна знайти таке її тлумачення: «Заробітна плата – виражена в грошах частка робітників і службовців у фонді індивідуального споживання національного доходу, становить основну форму необхідного продукту і розподіляється відповідно до кількості і якості витраченої ними праці в суспільному виробництві» [4, с. 9]. Заробітну плату також визначають як частину національного доходу, яка призначена для особистої потреби робітників та службовців і є одним з елементів виробничих витрат підприємства.

Автори навчального посібника «Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка» за редакцією С. Панчишина і П. Островерха визначають заробітну плату, як «ціну, що виплачується за використання праці», і вказують на те, що заробітна плата – це основний вид доходу. Для більшості домогосподарств вона є головним джерелом формування їхніх бюджетів. У розвинутих країнах на заробітну плату припадає переважна частина національного доходу [5, с. 10].

Автори М. Баб'як, Л. Пешенкова, визначають заробітну плату, як «частку сукупного суспільного продукту в грошовому вираженні, що виділяється державою для задоволення особистих потреб робітників і службовців і розподіляється між ними відповідно до кількості і якості витраченої праці» [4, с. 10].

Я.П. Пустоваров бачить заробітну плату, як – «форму соціального компромісу, яка поєднує суперечливі інтереси

працівників в максимізації оплати праці, підприємців в мінімізації виробничих витрат і держави – в безперервному відтворенні робочої сили»

А.А. Чухно, О.В. Климова та ряд інших науковців дотримуються думки, що в сучасних економічних умовах заробітну плату слід розглядати щонайменше з п'яти позицій [3]:

По-перше, заробітна плата – це економічна категорія, що відображає відносини між власником підприємства (або його представником) і найманим працівником з приводу розподілу новоствореної вартості (доходу).

По-друге, заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, в грошовому вираженні, яку за трудовим договором власник або вповноважений ним орган сплачує працівникові за виконану ним роботу. Відтак, заробітна плата залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства в цілому. Джерелом коштів на оплату праці є власні кошти – дохід підприємства.

По-третє, заробітна плата в сучасному товарному виробництві, що базується на найманій робочій силі, є елементом ринку праці, що виступає як ціна, за якою найманий працівник продає свою робочу силу. Заробітна плата виражає ринкову вартість використання найманої робочої сили.

По-четверте, заробітна плата для найманого працівника – це його трудовий дохід, який він отримує в результаті реалізації здатності до праці, і який має забезпечити об'єктивно необхідне відтворення робочої сили.

По-п'яте, заробітна плата для підприємства – це елемент витрат на виробництво, що включаються до собівартості продукції, робіт (послуг) і, водночас, головний чинник забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці.

Іншими словами заробітна плата – це сума грошей (коштів), які працівник отримує за свою виробничу діяльність, або за кількість виробленої (виготовленої) продукції чи матеріальних благ.

Отже, заробітна плата є водночас макро-, і мікроекономічною категорією. Виступаючи доходом працівника на мікрорівні,

заробітна плата є важливою характеристикою економічної системи, показником її стабільності. На макроекономічному рівні заробітна плата є формою вартості і ціни робочої сили. Як показник, вона безпосередньо залежить від продуктивності праці, ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції, а також є індикатором, що визначає загальний життєвий рівень працівників. Від її стану та форм реалізації, частки у валовому національному продукті багато в чому залежать можливості розвитку економіки взагалі. В умовах сучасного ринкового механізму через формування сукупного попиту заробітна плата забезпечує не лише основи відтворення робочої сили. Вона стає дедалі вагомішим чинником відтворення суспільного виробництва.

Література:

1. 195 Про оплату праці [Електронний ресурс]: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 17. – 121 с. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>.
2. 196 Про податок з доходів фізичних осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 22.05.2003 № 889-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 37. – 308 с. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=889-15>.
3. Основи економічної теорії [Електронний ресурс]: підруч. для студ. нееконом. спец. вищих навч. закладів / Анатолій Андрійович Чухно, Петро Степанович Єщенко, Григорій Никифорович Климко, А.М. Колот, С. Я. Боринець ; за ред. Анатолія Чухно. – К.: Вища школа, 2001. – 606 с. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/61/4367.html>.
4. Polishchuk O. Wage formation in the conditions of market transformation of Ukraine's economy. Dissertation of the candidate of economic sciences [scientific head Mykhailyshyn R.] Ivan Franko National University of Lviv. – Lviv, 2012. – 271 p.
5. Polishchuk O. Wage formation in the conditions of market transformation of Ukraine's economy. Rivne, 2014. – 200 p.